

AL FARABI АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Жиналыста мақұлданды
Ғылыми-әдістемелік кеңес
Атындағы ҚазҰУ әл-фараби
хаттама № _____
күні _____ 2020 ж
Оқу ісі жөніндегі проректор
_____ Х.Хикметов А.К.

8D10102-МЕДИЦИНА ОҚҰ БАҒДАРЛАМА
БОЙЫНША ДОКТОРАНТУРА ӨТІНШІЛЕРГЕ
АРНАЙЫ ЕМТИХАН

БАҒДАРЛАМА

АЛМАТЫ 2020

Бағдарлама 8D10102- «МЕДИЦИНА» мамандығы бойынша Мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес құрастырылған.

Бағдарлама денсаулық сақтауды ұйымдастыру және саясат департаментінің отырысында қаралды

Хаттама № _____ 2020 ж

Кафедра меңгерушісі _____ Г.Ж.Капанова

Медицина мектебінің әдістемелік бюросының отырысында мақұлданды

Хаттама № _____ 2020 ж

Әдістемелік бюроның төрағасы _____ Уалиева А.

Ғылыми кеңестің отырысында мақұлданды

Хаттама № _____ 2020 ж

Ғылыми кеңестің төрағасы

Факультет деканы _____ Калматаев Ж.А.

Ғылыми хатшы _____ Г.М.Усатаева

МАЗМҰНЫ

1. 8D10102 _____ МЕДИЦИНА мамандығы бойынша түсу емтихандарының мақсаттары мен міндеттері денсаулық сақтаудың негізгі аспектілері, денсаулық сақтау саясаты мен менеджменті, дәлелді медицина мен биостатистика негіздері, медицинадағы зерттеу әдістері туралы білімдерін көрсетеді. Оқуға түсу емтиханы бакалаврдың практикалық және теориялық дайындығын анықтауға арналған және студенттердің білімі мен дағдыларының докторантураның дайындық бағытына сәйкестігін анықтау, талапкерлердің денсаулық сақтау, денсаулық сақтау, дәлелді медицина, биостатистика, жүйені ұйымдастыру және басқару саласындағы білімдерін айқындау мақсатында өткізіледі. денсаулыққа негізделген, медициналық көмек сапасын қауіпсіздік тұрғысынан оңтайландыратын және тиімділігі, құны, және дәлелді медицина негіздерімен басқа да факторлар. Кіру емтиханы - жазбаша емтихан. Емтихан алушылар сұрақтарға жауаптарын емтихан билеттеріне жауап парағына жазып алады. Шағым түскен жағдайда, жауап парағындағы жазбаша жазбалар қарауға негіз болып табылады.

2. Докторантураға түсетін адамдардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

7M110101 - «МЕДИЦИНА» - магистратура (аспирантура), (резидентура) мамандықтары бойынша магистрлік білім бағдарламаларын игергісі келетіндердің білімінің алдыңғы деңгейі

Кіру талаптары:

міндетті:

- денсаулық сақтау және денсаулық сақтау негіздері, медицина профиліндегі медицина негіздерін ғылым ретінде көрсету;
- медицинаның даму кезеңдерін, мамандықтың ұлттық денсаулық сақтау жүйесін дамытудағы рөлін білу
- Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау жүйесінің дамуының объективтілігі мен жүйелілігін және медициналық ұйымдарды басқарудағы менеджменттің рөлін біледі және түсінеді; ғылыми білімнің заманауи бағыттары туралы; денсаулық сақтаудың қазіргі әдістемелік және философиялық мәселелері және оларды шешудің заманауи әдістері туралы; жаһандандудың қайшылықтары мен әлеуметтік-экономикалық салдары туралы; Жарақаттану медициналық және әлеуметтік проблема ретінде;
- Қазіргі кезеңдегі Қазақстан Республикасы халқының денсаулығының ерекшеліктері (ауру, мүгедектік, туу деңгейі, өлім-жітім, орташа өмір сүру ұзақтығы).

- қан айналымы жүйесі ауруларының әлеуметтік маңызы, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру.
 - халыққа медициналық-профилактикалық көмекті ұйымдастырудың негізгі принциптері.
- Халық денсаулығын анықтайтын жағдайлар мен факторлар туралы білімдерін көрсету.
- Медициналық деонтологияның және медициналық этиканың қазіргі проблемалары (дегуманизация, иатрения, эвтаназия, трансплантология проблемалары) шеңберіндегі мәселелерді шешу кезінде сенімді дәлелдемелер көрсетіңіз.
- нормативтік құжаттарға, медициналық-профилактикалық мекеменің құрылымы мен жұмысына сапалы және сандық талдау жасай алады.
 - арнайы зерттеулердің мақсатын анықтайды және қойылған міндеттерді шешу үшін зерттелетін ғылым әдістерін қолданады;
 - докторантурада оқуға қажетті аналитикалық дағдыларды көрсету;
 - теориялық және компьютерлік зерттеу әдістерін меңгеру;
 - медицина мәселелерін өз бетінше немесе қосымша білім жүйесімен зерттей білу.
 - денсаулық сақтаудың өзекті мәселелерін зерттеуде жүйелі көзқарас таныта білуін көрсету.

3. Білім беру бағдарламасының алғышарттары

Қоғамдық денсаулық сақтау (1 кредит)

2. Дәлелді медицина негіздері (1 кредит)

3. Биостатистика (1 несиені)

4. 3 сұрақ бойынша - медицинадағы ғылыми зерттеулердің әдістемесі

4. Емтихан тақырыптарының тізімі

Денсаулық сақтау және денсаулық сақтау Қоғамдық денсаулық сақтау пәні. Даму тарихы, әдістері, негізгі бөлімдері. Адам денсаулығы мен денсаулық сақтауды анықтау, денсаулық компоненттері, денсаулық жағдайының детерминанттары. Өмір сапасы. Ауру деңгейі, негізгі өлшемдері; Денсаулық сақтау жүйесіндегі мейірбике кадрларының орны мен рөлі. Ұйымдастыру басқару функциясы ретінде. Күтім сапасы туралы түсінік. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптері. Денсаулық сақтауды басқару. Менеджмент принциптері, процесс, басқару циклі. Азаматтардың медициналық көмекке құқығы (Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының кодексі. Денсаулық сақтау саласындағы адам ресурстарын басқару. Денсаулық сақтау органдары, олардың міндеттері, құрылымы мен функциялары. Денсаулық сақтау туралы түсінік оның денсаулық сақтаудағы рөлі. Медициналық қызмет түрлері туралы «Адамдардың денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі

туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі.Өмірдің медициналық-әлеуметтік аспектілері.Тәуекел факторлары. Халықтың медициналық белсенділігі. Салауатты өмір салтын қалыптастыру тұжырымдамасы. Тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемі. Демографиялық көрсеткіштер. Медициналық тексерулердің түрлері, олардың өткізілуін ұйымдастыру және көрсеткіштері.Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың алғышарттары. БҰДСЖ жүзеге асырудың экономикалық мәні мен кезеңдері.Қазақстандағы денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың негізгі бағыттары. , ұйымдағы қақтығыстардың себептері мен түрлері.Қақтығыстарды басқару жолдары. Ұйымдағы коммуникациялардың сипаты мен түрлері. Денсаулық сақтауды стандарттау. Денсаулық сақтаудағы медициналық көмектің сапасын басқару принциптері. Медициналық ұйымдарды аккредиттеу: мақсаты, міндеттері мен принциптері.

Дәлелді медицина негіздері

Дәлелді медицинаға кіріспе (ДМ). Дәлелді медицинаның тарихы. ТМД және Қазақстанның клиникалық тәжірибесіндегі дәлелді медицина. Дәлелді медицина туралы мәліметтер базасы, Кокран кітапханасы.Клиникалық шешімдерді қабылдау түрлері. ДМ-нің клиникалық эпидемиологиямен және биомедициналық статистикамен байланысы. Дәлелді медицинадағы сапалы және сандық зерттеу әдістері.

Биостатистика

Статистика пәні мен әдісі. Статистикалық ғылымның негізгі түсініктері. Дәлелді медицинаның негізгі компоненттік жүйесі ретіндегі биостатистиканың түсінігі мен рөлі. Статистика түрлері.Өлшеу шкаласы. Пішінді бағалау. Таралу. Жалпы және үлгі агрегат. Таңдау әдісі және оның нәтижелерін бағалау. Версиялық қатарлардың орталық тенденциясы мен әртүрлілігінің көрсеткіштері.Статистикалық гипотезаларды тестілеу теориясының негіздері. Қателер түрлері және зерттеудің статистикалық күші. Статистикалық критерийлер. Екі немесе одан да көп топтар үшін сандық мәліметтерді талдау. Сапалы мәліметтерді талдау. Конъюгация кестелері. Қауымдастық шаралары. Өмір сүру талдауы. Корреляциялық талдау. Регрессиялық талдау.

Медицинадағы ғылыми зерттеулердің әдістемесі

1. Эксперименттік зерттеудің логикасы мен әдістемесі. Ғылыми зерттеудің түсінігі, мәні, түрлері. Зерттеу нысандары мен әдістері. Іргелі және қолданбалы зерттеулердің мәні.

2. Жаңа зерттеу стратегиялары. Пәнаралық және синергетика принциптері.
3. Зерттеуді ұйымдастыру: құрылымы, ерекшеліктері, өлшемдері. Зерттеу жұмысының кезеңдері - жоспарлау, ұйымдастыру және жүзеге асыру. Эмпирикалық зерттеулер жүргізу әдістері.
4. Мәселені іздеңіз және гипотезаны тұжырымдаңыз. Әдеби зерттеулер. Ғылыми-техникалық ақпараттардың іздеу жүйелері мен мәліметтер базасы. Зерттеу тақырыбын таңдау.
5. Зерттеу бағдарламаларын, зерттеудің әдістемелік және процедуралық бөлімдерін құру. Тәжірибелік (эмпирикалық) зерттеуді жоспарлау және жүзеге асыру. Статистикалық мәліметтерді өңдеу.
6. Зерттеу жобаларын қаржыландыру көздерін іздеу. Халықаралық ғылыми қорлар, қорлардың негізгі мақсаттары мен міндеттері, қызмет етудің негізгі принциптері, қызметтің басым бағыттары.
7. Ғылыми зерттеу нәтижелерін іске асыру механизмдері. Ғылыми нәтижелерді коммерциализациялау. Зияткерлік меншікті қорғау. Халықаралық патенттеу. Ашулар, өнертабыстар, рационализаторлық ұсыныстар. Авторлық куәліктер. Лицензия\
8. Ғылыми зерттеу этикасы. Плагиат. Этикалық қағидаларды сақтамағаны үшін жауапкершілік.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Негізгі:

1. Carey S.S. A Beginner's Guide to Scientific Method. – Wadsworth Publishing, 2003.
2. Carter M. Designing Science Presentations: A Visual Guide to Figures, Papers, Slides, Posters, and More, Academic Press, 2013.
3. Каудыров Т.Е. Право интеллектуальной собственности в Республике Казахстан, Алматы: Жеті жарғы, 1999 – 68с.
4. Торосян В.Г. История и философия науки: учебник для вузов. — М., 2012.
5. Юшков А.В. Основы планирования научных исследований. Қазақ университеті, 2004.

Қосымша:

1. [Academic-dishonesty//http://psychology.wikia.com/wiki/Academic_dishonesty.](http://psychology.wikia.com/wiki/Academic_dishonesty)
2. McCormack, J., Slaght, J. (2005). English for academic study: Extended writing and research skills. Garnet education: The university of reading.
3. Методы научного познания. - Алматы: Ғылым, 1996.
4. Патентный закон Республики Казахстан.–Алматы: Данекер, 2001 – 31 с.

Интернет-источники:

1. Purdue online writing lab <http://owl.english.purdue.edu/>
 2. Harvard University, The writing Center <http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k33202&pageid=icb.page143936>
 3. Guide to grammar and Writing <http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/>
 4. The university of Wisconsin-Madison, The Writer's Handbook <http://www.writing.wisc.edu/Handbook/index.html>
 5. APA Guide <http://www.apastyle.org/>
 6. MLA guide <http://www.calstatela.edu/library/guides/MLA7.pdf>
- University of Leicester, Learning development <http://www2.le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/planning-dissertation>

5. 8D10102 «МЕДИЦИНА» мамандығы бойынша докторантураға түсушілерге түсу емтихандарын бағалау критерийлері

Оқушылардың үлгерімі	Рейтинг ұпайлары диапазоны	ECTS Бағалау	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
«Үздік» - жұмыс жоғары сапалы, аяқталу деңгейі барлық талаптарға жауап береді, курстың теориялық мазмұны толығымен, бос орынсыз игерілген, игерілген материалмен жұмыс жасау үшін қажетті практикалық дағдылар қалыптасқан, оқу бағдарламасында қарастырылған барлық тапсырмалар орындалған, оларды орындау сапасы максимумға жақын ұпай саны бойынша бағаланады	95-100	A	Үздік
	90-94	A-	
«Жақсы» - жұмыстың орындалу деңгейі барлық негізгі талаптарға жауап береді, курстың теориялық мазмұны толығымен игерілген, алшақтықтарсыз, игерілген материалмен жұмыс жасауда кейбір практикалық дағдылар жеткіліксіз қалыптасқан, оқу бағдарламасында қарастырылған барлық оқу тапсырмалары орындалған, олардың ешқайсысының орындалу сапасы минималды балл санымен бағаланбайды, орындалған кейбір тапсырмаларда қателер болуы мүмкін	85-89	B+	Жақсы
	80-84	B	
	75-79	B-	

Оқушылардың үлгерімі	Рейтинг ұпайлары диапазоны	ECTS Бағалау	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
«Қанағаттанарлық» - жұмыстың орындалу деңгейі көптеген негізгі талаптарға жауап береді, курстың теориялық мазмұны жартылай игерілген, бірақ олқылықтар маңызды емес, игерілген материалмен жұмыс жасау үшін қажетті практикалық дағдылар негізінен қалыптасады, оқу бағдарламасында қарастырылған оқу тапсырмаларының көп бөлігі аяқталған, кейбір тапсырмалар түрлері қателіктермен аяқталған	70-74	C+	қанағаттанарлық
	65-69	C	
	60-64	C-	
«Қанағаттанарлық» - жұмыс әлсіз, орындалу деңгейі көп талаптарға сәйкес келмейді, курстың теориялық мазмұны жартылай игерілген, кейбір практикалық дағдылар қалыптаспаған, оқу бағдарламасында қарастырылған көптеген оқу тапсырмалары орындалмаған немесе кейбіреулерін орындау сапасы минимумға жақын ұпай санымен бағаланады	55-59	D+	қанағаттанарлық
	50-54	D	
«Қанағаттанарлықсыз» (қайта қабылдау мүмкіндігімен) - курстың теориялық мазмұны игерілмеген, қажетті практикалық дағды қалыптаспаған, барлық орындалған оқу тапсырмаларында өрескел қателер бар, курс материалында қосымша өзіндік жұмыс оқу тапсырмаларының сапасының айтарлықтай жақсаруына әкелмейді	0-49	F	Қанағаттанарлықсыз

6. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Раманқұлова А.А. Биологиялық статистика. Оқу құралы. Алматы: «Ақнұр», 2016.
2. И.А. Наумов, Е.М. Тищенко, В.А. Лискович, Р.А. Часнойт. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник в 2 ч. Ч. 1 /; под ред. И.А. Наумова. -Минск: Выш. шк., 2013. -335 с. : ил.

3. Б.А. Поляков [и др.]. Организация медицинской помощи (методические и научно-практические аспекты) : учебно-методическое пособие к практическим занятиям / -Иваново, 2014.-168 с
4. Глушанко, В.С. Общественное здоровье и здравоохранение: пособие В.С.Глушанко. 2-е изд. Витебск: издательство ВГМУ, 2011 г., 491 с.
5. Петри А. Сэбин К. Наглядная медицинская статистика. Перевод с английского под редакцией Леонова В.П. Учебное пособие для вузов. М.:«ГЭОТАР-Медиа», 2010г.
6. Применение методов статистического анализа для изучения общественного здоровья и здравоохранения. Под редакцией чл.-корр. РАМН, проф. Кучеренко В.З. Учебное пособие. М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2011г.
7. Т. Гринхальк. Основы доказательной медицины. Пер. с англ. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2004. – 240 с.
8. Умарова С.У., Енсегенова З.Ж. Доказательная медицина в клинической практике - Алматы, 2009. – стр. 47 (Электронная версия учебного пособия)
9. Моисеев В.С. Внутренние болезни с основами доказательной медицины и клинической фармакологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008.
10. В.И.Сергиенко, И.Б.Бондарева Математическая статистика в клинических исследованиях. М.:ГЭОТАР – МЕД, 2006 – 303 с.
11. В.З.Кучеренко Применение методов статистического анализа для изучения общественного здоровья и здравоохранения. М.:ГЭОТАР – МЕД, 2006. – 192 с.
12. Ежегодный сборник данных по здравоохранению «Мировая статистика здравоохранения», 2013 г. ВОЗ, 2014. – 170 с.
13. Государственная программа развития здравоохранения «Денсаулык» на 2016-2019 гг.
14. Carter M. Designing Science Presentations: A Visual Guide to Figures, Papers, Slides, Posters, and More, Academic Press, 2013.
15. Торосян В.Г. История и философия науки: учебник для вузов. — М., 2012.
16. Юшков А.В. Основы планирования научных исследований. Қазақ университеті, 2004

Қосымша оқулықтар:

1. Кодекс о здоровье народа РК, 2009 г.
2. Общественное здоровье и здравоохранение : руководство к практическим занятиям : учеб. пособие / В. А. Медик, В. И. Лисицын, М. С. Токмачев. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2012. -400 с. : ил.

3. Общественное здоровье и здравоохранение : учеб. для студентов / Ю. П. Лисицын, Г.Э.Улумбекова. -3-е изд., перераб. и доп. -М.:ГЭОТАР-Медиа, 2011.-544 с. : ил.
4. Burcer, Robert E., Leonard Friedeman. Learning books/ Essentials management and leadership in Public Health, 2011
5. Менеджмент в здравоохранении: учеб. пособие / Под ред. М.М. Мухамбекова. – М.: РУДН, 2012. – 372 с.
6. Гржибовский А. М. Выбор статистического критерия для проверки гипотез /А. М. Гржибовский // Экология человека. - 2008. - № 11. - С. 48-57.
7. Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э. Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины: Пер. с англ./Под общ.ред.Е.Башинского,С.Ю.Варшавского. – М.:Медиа Сфера, 2000. – 352 с. (Электронная версия учебного пособия)
8. Гланц С. Медико-биологическая статистика – М.:Практика,1999.
9. Доказательная медицина. Ежегодный справочник. Москва, 2003. __
10. Ланг Т.А., Сесик М. Как описывать статистику в медицине. Перевод с английского под редакцией В.П. Леонова. М.: Практическая медицина, 2011г.
11. В.И.Зайцев, В.Г.Лифляндский, В.И.Маринкин. Прикладная медицинская статистика. Учебное пособие.- С-Петербург, Фолиант, 2006.
12. Савилов Е.Д., Астафьев В.А., Жданова С.Н., Заруднев Е.А.Эпидемиологический анализ: Методы статистической обработки материала. –Новосибирск: Наука-Центр, 2011. – 156 с.
13. Умарова С.У., Енсененова З.Ж. Доказательная медицина в клинической практике - Алматы, 2009. – стр. 47 (Электронная версия учебного пособия)
14. Dwan K, Altman DG, Arnaiz JA, Bloom J, Chan AW, et al. (2008) Systematic review of the empirical evidence of study publication bias and outcome reporting bias. PLoS ONE 3:e3081 10.1371/journal.pone.0003081
15. Scherer RW, Langenberg P, von Elm E. (2007) Full publication of results initially presented in abstracts. Cochrane Database Syst Rev (2):MR000005
16. Glasziou P, Altman DG, Bossuyt P, Boutron I, Clarke M, et al. (2014) Reducing waste from incomplete or unusable reports of biomedical research. Lancet 383:267–76. 10.1016/S0140-6736(13)62228-X
17. Boutron I, Dutton S, Ravaud P, Altman DG. (2010) Reporting and interpretation of randomized controlled trials with statistically nonsignificant results for primary outcomes. JAMA 303:2058–64. 10.1001/jama.2010.651
18. Cobo E, Cortés J, Ribera JM, Cardellach F, Selva-O'Callaghan A, Kostov B, et al. Effect of using reporting guidelines during peer review on quality of final manuscripts submitted to a biomedical journal: masked randomised trial. BMJ. 2011. November 22;343:d6783 10.1136/bmj.d6783

19. Williamson P, Altman D, Blazeby J, Clarke M, Gargon E. (2012) Driving up the quality and relevance of research through the use of agreed core outcomes. *J Health Serv Res Policy* January;17(1):1–2. 10.1258/jhsrp.2011.011131
20. Tenaerts P, Madre L, Archdeacon P, Califf RM. The Clinical Trials Transformation Initiative: innovation through collaboration. *Nat Rev Drug Discov* 2014. November;13(11):797–8. 10.1038/nrd4442
21. National Institutes of Health. Proposed Principles and Guidelines for Reporting Preclinical Research. <http://www.nih.gov/about/reporting-preclinical-research.htm> Last Accessed: Nov 24, 2014.

Интернет-источники

1. <http://www1.worldbank.org/hnp/>
2. <http://www1.worldbank.org/hnp/publichealth.asp>
3. <http://www.undp.org>
4. <http://www.who.int>
5. <http://www.euro.who.int/observatory>
6. <http://www.studentlibrary.ru>